2024/2289

10.10.2024

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2024/2289,

11. aprill 2024,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Kalanduskontrolli Ameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Kalanduskontrolli Ameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse kalanduskomisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0100/2024),

A. arvestades, et Euroopa Kalanduskontrolli Ameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude kalkulatsiooni ([1]) kohaselt oli ameti 2022. aasta lõplik eelarve 34 967 797 eurot, mis tähendab 2021. aastaga võrreldes 61,73 % suurust kasvu, kus ELi üldine toetus suurenes ligikaudu 41 % ning mitmeaastastest toetuslepingutest ja toetustest saadav sihtotstarbeline tulu suurenes märkimisväärselt; arvestades, et 2021. aastal ametile antud täiendav ELi toetus oli seotud finantsselgitusega, milles käsitleti Ühendkuningriigi naabruses asuvates ELi vetes kehtivaid rangemaid seirenõudeid; arvestades, et ligikaudu 84 % ameti eelarvest tuleb liidu eelarvest ja ligikaudu 16 % sihtotstarbelisest tulust;

B. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2022 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta sai piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib tunnustusega, et eelarveaasta 2022 eelarveseire tulemusel oli jooksva aasta kulukohustuste assigneeringute eelarve täitmise määr 99,41 %, mis on 2021. aasta määrast veidi (0,34 %) suurem; märgib, et jooksval aastal oli maksete assigneeringute täitmise määr 57,78 %, mis on 2021. aasta määrast 16,70 % madalam;

2. märgib murega, et kontrollikoja andmetel kandis amet 2022. aasta kättesaadavatest kulukohustuste assigneeringutest 2023. aastasse üle 11,9 miljonit eurot (41 %); märgib, et see hõlmas 1,6 miljonit eurot (53 %) II jaotise (halduskulud) assigneeringuid (2021. aastal oli sama näitaja 34 %) ning 10,1 miljonit eurot (63 %) III jaotise (põhitegevus) assigneeringuid (2021. aastal oli sama näitaja 42 %); toonitab, et ülekandmiste kõrge määr on vastuolus eelarve aastasuse põhimõttega ja osutab struktuursetele probleemidele eelarveprotsessis ja eelarve täitmisel; võtab teadmiseks ameti vastuse selles küsimuses, milles rõhutatakse, et 2022. aasta suured ülekandmised on tingitud väga konkreetsetest asjaoludest, mis eeldatavasti ei kordu;

3. märgib, et 2022. aastat iseloomustas COVID-19 pandeemiast taastumise mõju kahele eelnevale eelarveaastale ning samal ajal jätkus EFCA eelarve ja vahendite kasv täiendavate ülesannete ja projektide jaoks, nagu on ette nähtud 2022 aasta ühtses programmdokumendis; juhib tähelepanu sellele, et sõda Ukrainas võib mõjutada mõnede varade ja kohustuste kajastamist ja mõõtmist bilansis ning samuti mõnesid tulusid ja kulusid, mida kajastatakse järgnevate aruandeperioodide tulemiaruandes;

([1]) ELT C 38, 31.1.2023, lk 65.

4. rõhutab, et kalandustegevuse kontrollimise eest vastutavad peamiselt liikmesriigid, samas kui ameti ülesanded on oma olemuselt toetavad; rõhutab, et liidu kalanduskontrolli süsteemi hiljutise läbivaatamisega suureneb oluliselt ameti kui toe pakkuja töökoormus; rõhutab, et oleks ebajärjekindel mitte eraldada piisavalt vahendeid kasvavate kohustuste täitmiseks; rõhutab seetõttu, et eelseisvatel aastatel peavad ameti rahalised ja inimressursid olema piisavad;

Tulemused

5. väljendab heameelt asjaolu üle, et 2022. aastal rakendas amet 95,4 % haldusnõukogu poolt ühtse programmdokumendi raames vastu võetud iga-aastasest tööprogrammist;

6. märgib rahuloluga, et amet kasutab oma tegevuse tulemuste hindamiseks peamisi tulemusnäitajaid kahes peamises valdkonnas: operatiivtegevus ja horisontaalne tegevus; tunnistab lisaks, et operatiivtegevus hõlmab selliseid põhivaldkondi nagu operatiivkoostöö, koostöö toetamine, rahvusvaheline mõõde ja liidu koostöö rannikuvalve valdkonnas; võtab teadmiseks, et horisontaalne tegevus hõlmab teabevahetust ja esindamist, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat ja infoturvet ning haldus- ja juhtimisprotsesse;

7. märgib, et 2022. aastal eraldati ametile lisavahendeid, tagamaks ametile vajaliku tegevussuutlikkuse, et aidata liikmesriike ja komisjoni ühise kalanduspoliitika raames rakendatavas seire-, kontrolli- ja järelevalvekorras, sealhulgas Ühendkuningriigiga sõlmitud kaubandus- ja koostöölepinguga kaasnevates meetmetes; märgib, et lisaks sellele lisati 2022. aastal kolm uut projekti, mida toetati toetustega tulevase Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi (EMKVF) raames; märgib, et need projektid hõlmasid uuringut kalandustoodete kaalumisprotsessi kohta kogu liidus, kalanduskontrolli ja -inspektsiooni virtuaalset piirkondlikku koolitusakadeemiat Vahemere lääneosas ning käsiraamatu ja veebipõhise valdkondliku kvalifikatsiooniraamistiku haldamist liidu rannikuvalvealase koostöö jaoks;

8. tuletab meelde, et amet peab vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/473 ([2]) artiklis 48 sätestatud juriidilisele kohustusele viima iga viie aasta järel läbi sõltumatu hindamise; märgib, et ajavahemiku 2017–2021 kohta esitas välishindaja 2022. aasta juulis lõpparuande projekti, mis esitati haldusnõukogu liikmetele märkuste esitamiseks; märgib, et hindamise käigus hinnati ameti tulemuslikkust viie kriteeriumi alusel, milleks on tulemuslikkus, tõhusus, asjakohasus, sidusus ja liidu lisaväärtus kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega; rõhutab, et hindamise käigus esitati kümme soovitust erinevate aspektide kohta, nimelt organisatsioonilised aspektide kohta, kas roll ja tegevused jäävad määruses (EL) 2019/473 sätestatud eesmärkide saavutamiseks asjakohaseks, ning ameti konkreetse tegevuse kohta;

9. tuletab meelde ameti olulist panust ühise kalanduspoliitika rakendamisse, eelkõige seoses kalanduskontrolli ning ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastase võitlusega; väljendab heameelt ameti prahitud avamere patrull-laevade tugevdamise üle, et teha kalanduskontrolle ja inspekteerimisi liidu ja rahvusvahelistes vetes ning toetada riikide ametiasutusi; rõhutab, et amet osaleb peamistes ebaseadusliku kalapüügi vastastes rahvusvahelistes koalitsioonides, nagu parendatud piirkondlik kalanduse juhtimine Lääne-Aafrikas (PESCAO) operatsioon;

10. märgib, et 2022. aastal andis amet teada 47 592 kontrollist (merel ja kaldal), mille tulemusel avastati 5 167 võimalikku rikkumist, mis tähendab, et kontrollide arv vähenes 2021. aastaga võrreldes 11 % ja rikkumiste arv kasvas 28 %: juhib tähelepanu sellele, et täheldatud vähenemine ei ole tingimata seotud liikmesriikide kontrollipüüdluste vähenemisega; kutsub ametit üles esitama nende muudatuste põhjuste kohta üksikasjalikumat teavet; juhib tähelepanu sellele, et kontrollid ja muud järelmeetmed on olulised mitte ainult kalavarude nõuetekohasel majandamisel, vaid ka liidu kaluritele võrdsete tingimuste tagamisel;

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/473 Euroopa Kalanduskontrolli Ameti kohta (ELT L 83, 25.3.2019, lk 18).

11. rõhutab ameti tähtsust kolmandate riikide suutlikkuse suurendamisel ja koolituse pakkumisel ning ameti keskset rolli kõigile rannikuriikidele võrdsete võimaluste tagamisel;

Tõhusus ja selle suurendamine

12. rõhutab, et amet saab jätkuvalt kasu tõhususest, mis on saavutatud, järgides komisjoni tegevuskava oma olemasolevate komisjonisiseste IT-süsteemide vastuvõtmiseks (SUMMA, e-hangete lepingu sõlmimisele eelnevad ja lepingu sõlmimise järgsed moodulid, MIPS, AGM, Sysper-moodulid, PPMT jne); märgib, et lisaks eelistele, mis on saadud kõigi nende süsteemide integreerimise aspektidest, on ilmne kasu ka muudatuste ja uuenduste toetamisega seotud hoolduskulude vähendamisest;

13. tunneb heameelt asjaolu üle, et amet võtab vastu komisjonilt ja teistelt ametitelt saadud institutsioonidevahelised pakkumiskutsed; märgib, et amet kasutab praegu rohkem kui 45 raamlepingut, mille on allkirjastanud teised üksused; märgib, et see eeldab ametite vastastikust juhtimist, muutes seeläbi ametite hankealased jõupingutused üldiselt tõhusamaks;

14. juhib tähelepanu ühiste haldusülesannete tsentraliseerimisele, mis on samuti osutunud edukaks tõhususe saavutamisel; võtab teadmiseks, et finantsalgatused ja -kontrollid on jätkuvalt tsentraliseeritud, mis võimaldab tehinguid paremini kontrollida, ühtlustada metoodikaid ja koguda teadmisi nendes valdkondades;

15. märgib, et personalivaldkonna tõhususe suurendamine saavutatakse olemasolevate reservnimekirjade jagamisega teiste ametitega värbamismenetluse käigus, kui reservnimekirja profiil vastab taotleva asutuse vajadustele; märgib, et selline tava võimaldab kasutada teise ameti reservnimekirja, ilma et oleks vaja korraldada ressursimahukat värbamismenetlust;

16. võtab teadmiseks, et amet teeb jätkuvalt koostööd Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga (Frontex) ning Euroopa Meresõiduohutuse Ametiga (EMSA), et toetada liikmesriikide asutusi rannikuvalveülesannete täitmisel kooskõlas määruse (EL) 2019/473 artikliga 8; on seisukohal, et koostöö on näide liidu ametite koostoimest ning muudes valdkondades tegutsevad ametid peaksid selle eeskujuks võtma; kutsub ametit üles jätkama pingutusi selles valdkonnas ning peab asjakohaseks suurendada ka ameti ja Euroopa Keskkonnaameti vahelist koostööd;

Personalipoliitika

17. märgib, et 31. detsembril 2022. aastal oli ametikohtade loetelust täidetud 96,10 % ja seejuures oli liidu eelarves kinnitatud 77 ajutisest teenistujast ametisse nimetatud 74 (2021. aastal oli kinnitatud ametikohti 65); märgib, et 2022. aastal töötas keskuse heaks ka 11 lepingulist töötajat, 6 lähetatud riiklikku eksperti ning 16 ajutist töötajat ja konsultanti; märgib lisaks, et lisaks toetati eri projektide raames sihtotstarbeliste toetuste ja toetuslepingutega kokku 13 lepingulist töötajat;

18. võtab teadmiseks 2022. aasta veebruaris toimunud ümberkorraldused, eesmärgiga kohandada organisatsioon ametile eraldatud täiendavate ülesannete ja ressurssidega, tagamaks vajaliku tegevussuutlikkuse, et toetada kalanduse seiret, kontrolli ja järelevalvet vastavalt ühise kalanduspoliitika nõuetele, sealhulgas Ühendkuningriigiga sõlmitud kaubandus- ja koostöölepingus sisalduvate meetmetega ning mitme uue projektiga rahalist toetust käsitlevate lepingute raames; rõhutab, et võrreldes 2021. aasta algusega suurenes töötajate, sealhulgas ajutiste töötajate, lepinguliste töötajate ja riiklike ekspertide arv peaaegu 50 %;

19. võtab teadmiseks ameti poliitika edendada töötajate võrdset kohtlemist ja soolise tasakaalu eesmärki nii arvuliselt kui ka palgaastme ja vastutuse taseme puhul; võtab teadmiseks ameti kogu töötajaskonna soolise koosseisu, kus 106 töötajast 54 on naised (51 %); taunib asjaolu, et 38 % palgaastme AD 8 (administraatori tegevusüksus, palgaaste 8) ja kõrgema palgaastme töötajatest olid naised (sama, mis 2021. aastal); tuletab meelde, kui tähtis on tagada sooline tasakaal, ja kutsub keskust üles arvestama seda aspekti seoses ametisse nimetamistega kõrgemasse ja keskastme juhtkonda; märgib, et kuigi amet ei võtnud 2022. aastal vastu mitmekesisust ja kaasamist käsitleva hartat, võeti meetmeid, et täita kestliku arengu eesmärkide viiendat eesmärki soolise võrdõiguslikkuse kohta, nagu on sätestatud ameti eesmärkides;

20. märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga on ametis töötajaid 18 liikmesriigist; märgib, et 33 % ameti töötajatest on selle liikmesriigi kodanikud, kus amet paikneb; tuletab meelde geograafilise tasakaalu tähtsust ja julgustab ametit jätkama vajalike meetmete võtmist, et tagada tasakaalustatud ja õiglane geograafiline esindatus;

21. võtab teadmiseks, et alates 1. oktoobrist 2022 kohaldab amet analoogia põhjal komisjoni tööaja ja hübriidtöö eeskirju;

22. märgib, et 2022. aastal hõlmas Sysperi moodulite juurutamine funktsiooni „puhkus isiklikel põhjustel" kasutuselevõttu, NDP palgafondide lisamist ajutistele ja lepingulistele töötajatele, uue võimaluse sisseviimist kaugtöö taotluste esitamiseks välismaalt (ajutine kaugtöö) ajutiste ja lepinguliste töötajate jaoks koos ADI ajutise töörežiimiga, ning *ad interim* töövoogu; lisaks rakendati Sysperi funktsioone, mis on seotud tööaega ja hübriidtööd käsitlevate uute eeskirjade rakendamisega, võeti kasutusele STAGE moodul ning tehti EVALi ja OBJ moodulite ettevalmistustööd;

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

23. on teadlik, et amet avaldab oma veebisaidil haldusnõukogu liikmete ja kõrgema juhtkonna huvide deklaratsioonid ja elulookirjeldused; märgib lisaks, et amet ajakohastab korrapäraselt tabelit, mis sisaldab kõiki tema tegevdirektori ja töötajate ning liidu poliitika kujundamise ja rakendamisega tegelevate organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate vahelisi kohtumisi, et tagada täielik läbipaistvus ja usaldus ameti tegevuse vastu ning märgib, et asjaomane tabel on kättesaadav ameti veebisaidil;

24. kutsub ametit üles tegema üldsusele jätkuvalt kättesaadavaks teabe tegevdirektori ja töötajate kohtumiste kohta organisatsioonide või füüsilisest isikust ettevõtjatega, kes tegelevad liidu poliitika kujundamise ja rakendamisega, ja seda korrapäraselt ajakohastama, et tagada ameti tegevuse täielik läbipaistvus ja usaldusväärsus;

25. märgib, et amet kohaldab huvide konflikti strateegiat oma töötajate, lähetatud riiklike ekspertide, tasustatud välisekspertide, praktikantide ning juhatuse ja nõuandekogu liikmete suhtes; märgib, et sellest teavitatakse komisjoni töötajaid intraneti ja koolituse kaudu ning muud teenistujad ja eksperdid kohustuvad järgima oma kohustusi, allkirjastades deklaratsioonid ja konfidentsiaalsuskohustused; märgib lisaks, et ameti lepingute üldtingimustes on sätestatud erisätted ameti töövõtjate, sealhulgas teenuseid osutavate ajutiste töötajate huvide konflikti kohta;

26. võtab teadmiseks, et ametil on alates 2014. aastast kehtiv pettusevastane strateegia, mida korrapäraselt ajakohastatakse ja mis praegu keskendub riskihindamise käigus tuvastatud pettuseriskide maandamise meetmete rakendamisele; märgib, et haldusnõukogu poolt heaks kiidetud viimases, 2022. aasta ajakohastatud versioonis rõhutatakse jätkuvaid jõupingutusi teadlikkuse suurendamiseks eetikast ja usaldusväärsusest;

Hanked

27. märgib, et kontrollikoja andmetel allkirjastas amet 2022. aastal 90 miljoni euro suuruse raamlepingu kolme avamere patrull-laeva prahtimiseks (esialgne kestus 24 kuud), mis pikeneb vaikimisi neli korda, iga kord 12 kuu võrra, kokku kuni kuueks aastaks; tuletab meelde, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 ([3]) (finantsmäärus) 1. lisa punkti 1 alapunktis 1 on lubatud sõlmida kauem kui neli aastat kehtivad raamlepinguid, kuid üksnes nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel; märgib, et amet põhjendas pikemat lepingut vajadusega tagada piisav investeeringutasuvus töövõtjatele, kes pidid paigaldama laevale jäiga kerega täispuhutavad paadid; märgib lisaks,

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

et kontrollikoda leidis, et see põhjendus ei ole piisav, sest paigalduskulud moodustasid hinnanguliselt ainult 1 % lepingu kogumaksumusest, ning lisaks säilitas amet võimaluse leping pärast esimest kahte aastat ja pärast iga järgnevat aastat ühepoolselt lõpetada, mis seab kahtluse alla väite, et töövõtjal oli investeeringute tasuvuse tagamiseks vaja kuueaastast tagatud lepingu kestust; rõhutab, et kui lepingut pikendatakse pärast nelja-aastast perioodi, peab kontrollikoda hilisemaid seotud makseid eeskirjade vastaseks; märgib, et ameti sõnul leidis amet menetluse ettevalmistamisel, et tavapärane nelja-aastane lepingu kestus ei pruugi olla turul piisav investeeringutasuvus ning sellega seotud raamlepinguga hõlmatud teenuste edukas osutamine ja järjepidevus on ameti põhitegevuse jaoks otsustava tähtsusega;

28. tuletab meelde, kui oluline on tagada kõigi hankemenetlustes osalevate pakkujate vaheline aus konkurents ning hankida kaupu ja teenuseid parima hinnaga, järgides seejuures läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid; kutsub ametit üles parandama oma riigihankemenetlusi, et tagada kohaldatavate õigusnormide täielik järgimine, et saavutada et avaliku sektori vahendite parima hinna ja kvaliteedi suhte;

Sisekontroll

29. väljendab muret seoses kontrollikoja järeldusega, et välisekspertide valimise ja nendega lepingute sõlmimise menetlustes puudus süstemaatiliselt piisav kontrolljälg (nagu on sätestatud finantsmääruse artikli 36 lõikes 3); märgib, et täpsemalt ei olnud võimalik saada piisavalt tõendeid selle kohta, et ekspertidele määrati ülesanded, mis põhinevad eelnevalt kindlaksmääratud valikukriteeriumidel, mis on seotud nende suhteliste saavutustega, ega ka selle kohta, et finantsmääruse artiklis 237 sätestatud mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtteid järgiti; kutsub ametit üles tugevdama välisekspertide valimise ja nendega lepingute sõlmimise siseprotsesse ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru kõigist sellega seoses võetud meetmetest;

30. märgib murega, et kontrollikoja andmetel algatas amet 2022. aasta mais väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse ELi ja Ühendkuningriigi vetes kasutatava avamere patrull-laeva rentimiseks ja allkirjastas juunis lepingu, et täita varasemate ja tulevaste lepingute vahel käimasoleva avatud menetluse raames lõhe, mis oli kestnud kauem, kui algselt eeldati; võtab teadmiseks, et amet põhjendas kiireloomulisust finantsmääruses sätestatud erandiga, viidates ettenägematutele sündmustele, mis kujutab endast finantsmääruse I lisa punkti 11.1 alapunktis c lubatud erandit; märgib, et kontrollikoda jõudis järeldusele, et kuigi mõned tegurid, mis sellist kiireloomulisust tingisid, ei pruukinud olla ettenähtavad, siis teised olid seda ja asjaolu, et neid ei võetud piisavalt arvesse, osutab puudustele ameti kolme laeva prahtimise hanke planeerimises ja haldamises; kutsub ametit üles tegelema kontrollikoja osutatud puudustega planeerimises ja hangete haldamises ja need kõrvaldama, ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile sellega seoses võetud meetmetest võimalikult kiiresti aru;

Muud kommentaarid

31. märgib, et amet ei ole rakendanud keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) sertifikaati, kuna jõupingutused on suunatud muude projektide toetamisele; tuletab meelde, et süsteemi eesmärk on edendada organisatsioonide keskkonnatoime pidevat parandamist; ergutab ametit astuma samme EMASi rakendamiseks;

32. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 11. aprilli 2024. aasta resolutsioonile ([4]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([4]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0280.